

תוכנית אוריינטציה קריירה לתלמידי כיתה י - הכנה לשוק העבודה המודרני

מטרה כוללת:

להקנות לסטודנטים את המודעות וכישורי החיים והמקצועיים הנחוצים להשתלבות מוצלחת בעולם העבודה המשתנה.

כיתה י – מערך הכרות ותיאום ציפיות

מטרות:

1. היכרות ראשונית בין התלמידים: לאפשר לתלמידים להכיר זה את זה בצורה כיפית, קלילה ואינטראקטיבית, כדי להתחיל לבנות תחושת שייכות לקבוצה
2. תיאום ציפיות: לאסוף את הציפיות של התלמידים מהמנחה, מהקבוצה, ומהתכנית, ולבסס הבנה משותפת לגבי ההתנהלות במפגשים.
3. יצירת חוזה קבוצתי: לגבש יחד ערכים וכללים ברורים לניהול המפגשים, במטרה לשמור על אווירה חיובית ומכבדת, ולעודד שיתוף פעולה והשתתפות פעילה.

זמן

שעה וחצי

מבנה

תוכן	זמן
הצגה עצמית ושאלת בזק	10 דקות
משחק ההיכרות הסודי	25 דקות
בינגו ציפיות	20 דקות
קולאז' ערכים	20 דקות
סיכום	5 דקות

עזרים:

- כדור ספוג
- כרטיסיות משימה ל"משחק ההיכרות הסודית"
- כרטיסיות בינגו ריקות X33
- קיסמי עץ (לניקוב הבינגו)
- פרסים קטנים ומשעשעים לפעילויות
- חומרים יצירתיים לקולאז' – אופציונלי

תרגיל פתיחה: שאלת בזק

○ **ברכת פתיחה קצרה:**

המנחה יציג את עצמו במשפט אחד ויציג בקצרה את מטרות התכנית.

○ **פעילות היכרות מהירה: "שאלת בזק"**

הכיתה נעמדת במעגל, המנחה מסביר שכל תלמיד שהכדור מגיע אליו מציג את עצמו ומתבקש לענות על שאלה מהירה שהמנחה זורק (המטרה היא קצב מהיר ושמירה על תשומת לב גבוהה).

○ **אם היית יכול להיות דמות בסרט כלשהו, מי היית בוחר להיות?**

○ **מה הדבר הכי מוזר שאכלת אי פעם?**

○ **איזה כישרון היית רוצה שיהיה לך?**

○ **אם היית יכול לבחור רק צבע אחד ללבוש לכל החיים, איזה צבע היית בוחר?**

○ **מהי העיר שאתה הכי רוצה לבקר בה בעולם?**

○ **אם היית יכול להמציא חוק חדש לעולם, מה הוא היה?**

○ **מה היה שם הבמה שלך אם היית כוכב פופ?**

○ **איזה כוח על היית רוצה – לעוף או לקרוא מחשבות?**

○ **אם היית יכול לשנות את השם שלך, איזה שם היית בוחר?**

○ **מה השיר הראשון שאתה שם בפלייליסט שלך כשאתה במצב רוח טוב?**

○ **אם היית יכול לדבר עם חיה אחת, איזו חיה זה היה ולמה?**

○ **אם היית יכול לחיות ביום אחד שוב ושוב, איזה יום זה היה?**

○ **מה הדבר הראשון שהיית קונה אם היית זוכה בלוטו?**

○ **אם היית חייב להחליף מקום עם מישהו ליום אחד, עם מי היית מחליף?**

○ **איזה דבר מטורף היית רוצה לנסות, אבל עדיין לא העזת?**

למנחה: השאלות האלו מתאימות כדי ליצור אווירה כיפית ומהירה, ומעודדות את התלמידים לחשוב מחוץ לקופסה ולהכיר אחד את השני בצורה קלילה ומהנה.

פעילות קבוצתית: "משחק ההיכרות הסודי"

למנחה:

○ המטרה היא ליצור אינטראקציה בין התלמידים ולעודד שיח ומעורבות, תוך תרגול ראשוני של מיומנויות תקשורת, ניהול זמן ומשימה.

○ חשוב לשמור על אווירה נינוחה ולא מלחיצה. המטרה היא הנאה והיכרות ולא תחרות.

○ אם יש תלמידים שמתקשים או ביישנים, רצוי לעודד אותם בעדינות ולהציע להם עזרה במציאת שותפים לביצוע המשימה.

○ בסיום הפעילות, אפשר לתת פרס קטן לתלמידים שהשלימו את המשימות שלהם באופן יצירתי ומעורר השראה או לחלק משהו קטן לכולם.

יש להכין מראש כרטיסיות קטנות עם משימות היכרות שונות. המשימות צריכות להיות פשוטות, קלילות ומזמינות אינטראקציה בין התלמידים. לדוגמה:

○ "מצא שלושה תלמידים שנולדו באותו חודש כמוך."

○ "חפש תלמיד שמדבר שפה נוספת, וכתוב את המילה הראשונה שהוא לימד אותך."

○ "מצא תלמיד שיש לו חיית מחמד בבית, ושאל איך קוראים לה."

○ "חפש תלמיד שאוהב אותו סגנון מוזיקה כמוך, ותסכמו על שיר אהוב משותף."

○ "מצא תלמיד שיש לו תחביב דומה לשלך (למשל, ספורט, בישול, ציור) ושאל אותו על התחביב."

○ "גלה למי יש את אותו צבע אהוב כמו שלך ושאל אותו למה."

שלב 1: הסבר וחלוקת הכרטיסיות

○ הנחיות:

המנחה יסביר לתלמידים את מטרת המשחק – להכיר אחד את השני בדרך כיפית על ידי ביצוע משימות סודיות.

○ חלוקת הכרטיסיות:

המנחה יחלק לכל תלמיד כרטיסייה עם משימה אישית. אפשר להקפיד שהמשימות יחולקו באופן רנדומלי כדי לגוון את ההיכרות בין התלמידים.

○ ניתן לצייר על הלוח ציר רצף שבין משימה לאנשים, ולהדגיש שהמטרה היא מצד אחד לסיים את המשימה בזמן ומצד שני להכיר את האנשים שבכיתה, להקשיב, ללמוד עליהם.

שלב 2: ביצוע המשימות

○ ביצוע:

➤ התלמידים יקבלו זמן קצוב להסתובב בכיתה, להכיר אנשים חדשים ולבצע את המשימה שלהם.

➤ כל תלמיד צריך לשאול שאלות, להקשיב, ואולי אפילו לרשום הערות קצרות כדי לעמוד במשימה שלו.

○ דינמיקה:

יש להקפיד על אווירה דינאמית ותוססת, ולעודד את התלמידים להניע את עצמם ממקום למקום כדי למצות את הזמן ולפגוש כמה שיותר תלמידים.

שלב 3: שיתוף ותיעוד:

○ שיתוף קצר:

כל תלמיד יקבל חצי דקה לשתף משהו מעניין שגילה בזמן המשימה שלו – זה יכול להיות משהו שהפתיע אותו או משהו חדש שלמד על מישהו בכיתה.

○ משוב המנחה:

המנחה יקשיב לשיתופים, יוסיף משוב קצר ויחבר את הדברים לנושא ההיכרות והחשיבות של חיבור אישי כחלק מהתהליך הקבוצתי.

בינגו ציפיות

המטרה היא לאסוף ציפיות של התלמידים מהמנחה, מהקבוצה, מהחברים ומעצמם בדרך משחקית שמאפשרת שיח פתוח וכנה, וגם עוזרת לבסס את תיאום הציפיות בצורה מגובשת ומהנה.

שלב 1: כתיבת הציפיות

כל תלמיד יקבל לוח בינגו ריק בן 9 משבצות X33

התלמידים יתבקשו למלא את המשבצות בציפיות שלהם מהמנחה, מהקבוצה, מהחברים בקבוצה, ומעצמם. כל תלמיד יכול לבחור כיצד לחלק את הציפיות במשבצות (למשל, 3 ציפיות מהמנחה, 2 מהקבוצה, 2 מהחברים, ו-2 מעצמו).

שלב 2: משחק הבינגו

המנחה יתחיל להקריא ציפיות כלליות בצורה רנדומלית מתוך רשימה מוכנה מראש (מצורפת רשימה בסוף המערך, אך כמובן ניתן להוסיף משלכם ☺).

- סימון בלוח: כל תלמיד שמוצא ציפיה שהוקראה בלוח הבינגו שלו, יסמן אותה.
- בינגו מנצח: מי שמסמן 3 ברצף (שורה, טור או אלכסון) צועק "בינגו!" וזוכה בפרס קטן

שלב 3: שיתוף ודיון

לאחר שמתקבל "בינגו", המנחה יפתח את השיח לשיתוף ציפיות נוספות שלא הוקראו. כל תלמיד שירצה יכול לשתף ציפיה אחת או שתיים שכתובות אצלו ולא נאמרו עד כה.

המנחה יאסוף וירשום על הלוח את הציפיות המרכזיות שנאמרו, ויקיים דיון קצר על איך אפשר להיענות להן במהלך התכנית, מה אפשר לעשות כדי לעמוד בציפיות ומה מהן אפשר לשלב בחוזה הקבוצתי.

למנחה:

- ניתן לגוון בציפיות כדי להתאים לציפיות של הקבוצה, וגם להוסיף ציפיות מצחיקות או קלילות כדי לשמור על אווירה כיפית.
- חשוב לשמור על קצב מהיר ולא לעצור יותר מדי בין הקריאות כדי לשמור על עניין וריכוז.
- פעילות זו לא רק מאפשרת תיאום ציפיות בצורה ברורה ומשחקית, אלא גם מחברת את הקבוצה דרך חוויות משותפות ומעודדת תחושת שייכות ואחידות כבר מהמפגש הראשון.

פעילות: חוזה קבוצתי - קולאז' הערכים שלנו

המטרה ליצור חוזה קבוצתי המבטא את הערכים והכללים החשובים לקבוצה, בדרך יצירתית ומשתפת. הפעילות תאפשר לתלמידים להביע את עצמם, לשתף רעיונות ולחבר בין כולם סביב ערכים משותפים.

הסבר קצר: מהו ערך?

ערך הוא עיקרון או רעיון שמנחה אותנו בהתנהגות שלנו ובקבלת החלטות. זה משהו שאנחנו מאמינים שהוא חשוב ונכון, כמו כבוד, ישר, עזרה לזולת, או שיתוף פעולה. הערכים שלנו עוזרים לנו להבין איך כדאי לנו להתנהג ואיך אנחנו רוצים שאחרים יתנהגו כלפינו.

לדוגמה, אם אחד הערכים שלנו הוא **כבוד**, זה אומר שננסה להתייחס בכבוד לאחרים, להקשיב להם ולהתחשב ברגשות שלהם, וגם נצפה שהם יתייחסו אלינו באותו אופן.

בפעילות הקרובה, נחשוב יחד על הערכים שחשובים לנו כקבוצה, ונבנה מהם את החוזה הקבוצתי שיעזור לנו לשמור על אווירה טובה ונעימה במפגשים.

אופן הביצוע:

שלב 1: סיעור מוחות מהיר

המנחה יחלק את התלמידים ל-4 קבוצות. כל קבוצה תקיים סיעור מוחות קצר שבו התלמידים יחלצו את הערכים העומדים מאחורי הציפיות.

- קבוצה 1: ערכים שבבסיס הציפיות מהמנחה
- קבוצה 2: ערכים שבבסיס הציפיות מהתכנית
- קבוצה 3: ערכים שבבסיס הציפיות מחברי הכיתה
- קבוצה 4: ציפיות מעצמי

שלב 2: יצירת קולאז' הערכים

המנחה יעודד את התלמידים לחשוב מחוץ לקופסה ולהביע את הערכים בצורה יצירתית – חפצים, פתגמים, חומרים קיימים בכיתה ומחוצה לה.

שלב 3: שיתוף והצגת הקולאז'ים

קבוצה תציג את הקולאז' שלה בקצרה ותסביר את הבחירות שלה – מה המשמעות של כל ערך וכיצד הם רוצים לשמור עליו במפגשים.

למנחה:

המנחה יחבר בין הקולאז'ים של כל הקבוצות וייצור מהם "חוזה קבוצתי גדול" שיהיה תלוי במהלך המפגשים. החוזה יזכיר לתלמידים את הערכים שהם עצמם בחרו ואת המחויבות המשותפת לשמור עליהם.

- יש להקפיד על קצב דינאמי ועל שמירה על השתתפות פעילה של כל התלמידים בקבוצה.
- שימוש בהומור: עידוד להוסיף אלמנטים הומוריסטיים כדי לשמור על אווירה קלילה ומהנה.
- חיזוק תחושת השייכות: הפעילות הזו לא רק עוזרת להגדיר כללים ברורים, אלא גם מחזקת את תחושת השייכות והמעורבות של התלמידים בכך שהם רואים את הערכים שלהם תלויים במרכז המפגשים.

הפעילות הזו תסייע לקבוצה להתחיל את התכנית עם חוזה קבוצתי מעוצב ואישי, שמחבר את כל המשתתפים סביב הערכים החשובים להם ובונה את הבסיס להתנהלות מוצלחת ומכבדת לאורך התכנית כולה.

במפגש הראשון שלנו הכרנו אחד את השני בצורה יצירתית ומהנה (יצירתיות היא מיומנות חשובה בעולם העבודה), דיברנו על הציפיות שלנו מהתכנית ומהקבוצה, וגיבשנו יחד את החוזה הקבוצתי שילווה אותנו בהמשך הדרך.

החוזה הזה מבוסס על הערכים שאתם בחרתם, וחשוב שנזכור שהמטרה היא לשמור על אווירה טובה, על כבוד הדדי, ועל שיתוף פעולה בכל מפגש. התהליך הזה לא רק עוזר לנו להתחיל את התכנית ברגל ימין, אלא גם מדגיש את החשיבות של עבודה משותפת כקבוצה מאוחדת.

אני רוצה להודות לכם על ההשתתפות הפעילה והפתוחות, ומקווה שהרגשתם בנוח להכיר, לשתף וליהנות. מחכה לנו מסע מעניין ומלא אתגרים, ואני בטוח שבעזרת הערכים שבחרנו, נצליח ליהנות ולהפיק את המיטב מכל מפגש.

ניפגש במפגש הבא עם אנרגיות טובות והמשכיות לתהליך המשותף שלנו!

תחנת עיגון – תמונה משותפת

המטרה להמשיך את תהליך ההיכרות ולחזק את הקשרים בין התלמידים דרך אתגר קליל ומהנה.

1. מתחלקים לצוותים של שלושה תלמידים שעדיין לא מכירים טוב ויוצרים קבוצה קטנה של שלושה.
2. על הקבוצה לבחור מקום יצירתי בבית הספר או בסביבתו ולצלם תמונה משותפת במקום הנבחר בצורה יצירתית. אפשר להוסיף אביזרים, לעשות פוזות מצחיקות או כל רעיון אחר שיעשה את התמונה למיוחדת וכיפית.
3. התלמידים יתבקשו להוסיף כיתוב קצר לתמונה - זה יכול להיות משפט מצחיק שמתאר את הקבוצה, ציטוט מוטיבציוני, או כל דבר אחר שיעלה חיוך ויבטא את הקבוצה שלהם.

נספח א' - רשימה ציפיות שיכולות לשמש במשחק הבינגו

דוגמאות לציפיות מהמנחה:

1. להיות קשוב ולתת לנו מקום לדבר.
2. להסביר בצורה ברורה ומהנה את הנושאים שנלמד.
3. להפתיע עם פעילויות מיוחדות.
4. לא להיות יותר מדי רציני וקשוח.
5. לתת מענה לשאלות שלנו גם אם הן "שטותיות".
6. לעזור לנו כשאנחנו מתקשים.
7. להיות הוגן ולדאוג לכולם.

דוגמאות לציפיות מהתכנית:

1. ללמוד מיומנויות חדשות שיכינו אותי לעתיד.
2. להשתתף בפעילויות מגוונות ומהנות.
3. להכיר חברים חדשים ולבנות קשרים טובים.
4. להרגיש שאני מתקדם ומשתפר לאורך התכנית.
5. לקבל כלים פרקטיים לחיים ולעולם העבודה.
6. לשבור את השגרה ולצאת מאזור הנוחות.
7. לקבל השראה מאנשים ודוגמאות לחיקוי.
8. ליהנות מכל מפגש ולחכות למפגש הבא.
9. למצוא עניין בנושאים שאולי לא הכרתי קודם.
10. להרגיש חלק מקבוצה תומכת שמקשיבה ומעודדת.
11. שיהיו הזדמנויות להביע דעה ולהשפיע על מה שקורה בתכנית.
12. להתמודד עם אתגרים ולעבוד על פתרון בעיות.

דוגמאות לציפיות מהקבוצה:

1. לעבוד בשיתוף פעולה ולעזור אחד לשני.
2. להקשיב ולא להפריע כשאחרים מדברים.
3. לשמור על כבוד הדדי ולא לצחוק על אחרים.
4. להיות מעורבים ולתרום לשיעור.
5. להיות גמישים ולנסות דברים חדשים.
6. לא לשפוט / לא לרכל ולתמוך כשמישהו טועה (או מצליח)
7. לשמור על אווירה חיובית וכיפית.
8. לא לפחד לשתף ברעיונות ולא לפחד להתבטא

דוגמאות לציפיות מעצמם:

1. להיות פתוח ללמוד ולהתנסות בדברים חדשים.
2. לא לפחד לטעות ולהשתפר דרך הטעויות.
3. להיות סבלני כלפי עצמי וכלפי האחרים.
4. להשתתף ולהיות פעיל בשיעורים.
5. לשאול שאלות כשאני לא מבין.
6. להתמודד עם אתגרים ולא לוותר בקלות.
7. להיות נוכח ולהגיע בזמן לכל מפגש.